

Sz. v.
4401
I-III

715
108
32
22

1232
1225
1220
1215
1211
1205
1157
1149
1138
1130
1110
1059

1044
1029
1013
1001
978

Vv. 4411
I-III

923
913
901
888
874
735
708
645

150

V. v.
4511
I-III

715
1031
1025
913

804
822
12

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 209. szám.

Csütörtök, szeptember 14

Fejérváry.

Nagybecskerek, szeptember 14.

A király úgy kívánja, tehát felreáll. Még pedig minden pöz és elkeseredés nélkül. Csak úgy, mint egy államférfiu, ki elkövetett minden lehetőt, hogy az országot kivezesse abból a bonyodalomból, melybe az egyesült ellenzék belevitte. Nem ő rajta mult, hogy törekvése hajótörést szenvedett. Az ő erős akarateréje elkövetett mindent, hogy a válságot megoldja, de a helyzet nem kedvezett neki.

S mivel ma már nem miniszterelnök, fesztelenebbül foglalkozhatunk annak a kérdésnek az elbírálásával, hogy milyen államférfiúnak is bizonyult báró Fejérváry Géza a miniszterelnöki székben.

Még a koalíció sem fogja elvitatni, hogy minden egyes alkalommal becsületes, egyenes, őszinte politikusként bizonyult. S a mi sivár viszonyaink között bármennyire igyekeztek őt a „bécsi kamarilla hüségesszolgájának“, „császári lakájának“, „osztrák érzelmi honárulónak“ feltüntetni, aki tisztán tud és akar látni, az tisztában volt azzal, hogy Fejérváry épen hazájának teit megbecsülhetetlenül nagy szolgálatot, amikor ily sivár politikai viszonyok közepette vállalkozott a kormányelnöki teendőket átvetelére. Nem rangra és tekintélyre pályázott, hiszen erre nem szorult, hanem kötelességet teljesített, oly nehéz és hátatlan kötelességet, melyért csak köszönetet és elismerést érdemel.

Hogy mennyit fáradozott Fejérváry báró, az ismeretes a politikával foglalkozók előtt. Hosszas tárgyalásokat folytatott az ellenzéki vezérferfiakkal, amde nem érték be azzal, amit hozni tudott.

Ekkor új tervvel kezdett foglalkozni. Kidolgozott egy nagyszabású liberális programot, melylyel az ország legszeleesebb rétegeit akarta megnyerni. Merész terv volt, de olyan, amilyenre liberális államférfiu

múltán büszke lehet, még akkor is, ha e tervvel együtt elbukik. A korona nem osztotta a program minden részletét, Fejérváry tehát visszalépett.

S mert éppen a közelmultban tárgyalták oly sokat a kérdést, vajjon Fejérváry báró törvényességgel kormányzott-e, megfelelünk erre a kérdésre is. Nos hát igen. Mert még a koalíció és a remonstráló vármegyék is csak frázisokon nyargalnak, mikor e pontnál tartanak, de egyetlen egy tényt sem tudnak említeni, amelylyel állépte volna az ügyvezetés szigorú határait.

Küldetése nem ért célt, tehát visszavonul. De még ellenfelei sem tagadhatják meg Fejérváry Géza bárótól, hogy férfiasan állotta meg helyét oly nehéz helyzetben, mely a gyakorlottabb politikust és diplomatát is nehéz próbára tette volna. Szolgálni kívánta hazáját s amellett, hogy ki akarta vezetni egy tarthatatlan bonyodalomból, oly reformtörekvésekkel állott az ország elé, melyek nevére a liberalizmus történetében halhatatlanná teszik. Oszinte sajnálattal látjuk az egyenes, becsületes politikust, ki nem akart egyebet, mint hazáját és királyát szolgálni, helyéről távozni. Még jobban sajnáljuk, hogy magasröptü tervei, melyekkel Magyarországot a komoly kulturállamok sorába akarta bevezetni, hajótörést szenvedtek.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Szeptember 18. Városi közgyűlés.

Oktober 9. Közig. biz. ülés.

„ 12. Torontálvármegye őszi közgyűlése.

— A főrendiház új tagjai. Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a király Mattekó-

vits Sándor belső titkos tanácsost, csepei Zoltán Elek nyugalmazott altábornagyot és verseghi Márfy Emil földbirtokost kinevezte élethossziglan a főrendiház tagjává.

— A városi áll. választmány ülése. A városi állandó választmány ma délután ülést tartott, melyen a hétfői közgyűlés tárgyait készítette elő.

— Előléptetés a vasútnál. A mostani vasuti előléptetések alkalmával a m. kir. kereskedelmi miniszter Nagybecskereken Prépósty István hivatalnokot ellenőrré nevezte ki.

— Katonáink itthon. Közül három hétig esőndések voltak a kaszárnyák, de tegnaptól kezdve ismét benépesültek. Az őszi fegyvergyakorlatok, a melyekre mult hó 25-én mentek el katonáink, véget értek s tegnap este egy a közös katonák, mint a honvédek visszaérkeztek Nagybecskerekre.

— Közüti kerületi felügyelők. A kereskedelmiügyi miniszter a decentralizáció bevált elvének a közutak műszaki szolgálataiban is érvényre jutása s ezen szolgálat feletti felügyeletnek minél közvetlenebbé és hatóságosabbá tétele érdekében a közüti kerületi királyi felügyelői intézményt újjászervezte s a felügyelőket a központból kihelyezte. Ez alkalomból a miniszter a közüti kerületi felügyelők szolgálatára és hatáskörére vonatkozólag új utasítást adott ki s abban a központ lehető tehermentesítése s az ügyek elintézésének gyorsítása érdekében a felügyelők hatáskörét lényegesen kiterjesztette. A miniszter Torontál és Békésvármegyék, valamint Szeged, Hódmezővásárhely, Pécs, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor és Pancsova htf. városok területére kiterjedő tizenegyedik kerületben, Szeged székhellyel, Lukács József kir. főmérnököt bizta meg a felügyelettel.

— Segédjegyzők országos kongresszusa. A segédjegyzők e hó 24-én délelőtt 10 órakor Budapesten a vármegyház tanácstermében országos kongresszust tartanak a következő tárgysorozattal: 1. A jegyzői szövetség megalakítása. 2. A magyar jegyzők országos hitelszövetkezetének megalakítása s ezzel kapcsolatban több szociális kérdés megvitatása. 3. Hivatalos sajtóorgánium létesítése, illetve ilyennek megválasztása s ezzel kapcsolatban egy állandó nyomda kijelölése, esetleg megszerzése. 4. Felmerülő indítványok. A kongresszusra mindazon jegyzők, kik külön meg-

A „TORONTAL“ tárcája.

Az eltűnt.

Gaspard munkás már nyolc napja eltűnt és Páris egész rendőrsége nem tudott a nyomára akadni. Hába keresték a Szajna partján, holttestét seholsem vetette fel a víz; hába kutatták át Páris összes lejtőit, ahol a gonosztevők gyűlnek össze tetteik megbeszülésére, sehol semmi nyomát nem találták. Csak annyit lehetett megállapítani, hogy Gaspard, aki két hónapig feküdt egy kórházban, miután onnan nyolc napja déltájban eltávozott, két-három óra múlva egy idegen társaságban betért egy kocsmába. E pillanattól fogva úgy neki, mint kísérőjének nyoma veszett. Pénz és értéktárgy távozásakor nem volt nála, rablásról tehát szó sem lehetett. Már a rendőrségnél éppen ad nota akarták tenni az ügyet, mikor egy férfi jelentkezett, aki mindenáron a rendőrfőnökkel akart beszélni. Pillanatig hallgatott, mintha gondolatait akarta volna kissé rendezni, azután tiszta, érthető hangon, világos mondatokban egy minden részletében megdöbbenítő történetet beszélt el.

— Önök, uraim, egy bizonyos Gaspard nevű munkást keresnek, aki nyolc nap óta nem jelent meg a lakásában. Ha meghallgatták, amit mondani akarok, akkor megtudhatják, mi történt vele. Néhány olyan dolgot kell azonban előrebocsátanom, amelyek kicsiségeknek tűnhetnek ugyan fel önök előtt, de a dolog megértéséhez feltétlenül szükségesek.

En most itt rossz ruhában, piszkos fehérneműben, gondozatlan szakállal állok önök előtt, úgy, hogy azt hihetnék, hogy valami kiéhezett

feltalálóval, vagy állás nélküli munkással van dolguk, aki a tére börtönbe akar kerülni, hogy legálább valahol leshajthassa a fejét.

Pedig én orvostanhallgató vagyok, akit egy tanárnak előitélete, rosszindulata vagy ostobasága döntött ebbe a nyomorba.

Mikor én tanulni kezdtem, szüleim, ha nem is voltak gazdagok, de mindenesetre adhattak annyit nekem, hogy tanulmányaim közben anyagi gondok nem gyötörtek. Rövid egymásutánban elvesztettem azonban atyámat és anyámat. Mikor mindent kifizettem, néhány bankjegy maradt még a kezemben, amelyekkel számításom sz rint befejezhettem volna egyetemi éveimet, — abban az esetben ha egy vizsgán sem bukom el. Úgy számítottam, hogyha megkapom a doktori címet, valami kis vidéki zugolyban majd meghuzom magamat és szerényen megélehetek. Ilyenformán minden a lehető legszebben ki volt számítva.

Egy hónapja tettem az utolsó vizsgámat. Klinikai vizsga volt, szóval olyan, amelyet az orvostanhallgatók már egyszerű formalitásnak tekintenek. Ha az ember éveket tölt el kórházban, úgy mint én, akkor a bukás egy ilyen vizsgán majdnem ki van zárva. Mindamellet én megbuktam. Professzorom állítása szerint a diagnózis megállapításánál súlyos hibát követtem el. Hába állítottam, hogy az én diagnózisom a jó, hába idéztem fel emlékezetemben mindazt, amit őt éven át tanultam, minden hiábavaló volt. — megbuktam. Kollégáimnál, néhány hónappal ezelőtt nálam is, ez a bukás csak néhány heti késedelmet jelentett volna a doktorátus elnyerésében és legfeljebb a hiúságotat sértette volna. Mostani helyzetemben a bukás végzetes szerencsétlenség volt réám nézve. A zsebemben már csak tizenöt frank maradt; ez volt az összes vagyonom. Tisztában voltam vele, hogy ha csak valami deus ex

machina nem jön közbe, a legnagyobb nyomor-nak nézek elébe.

A kórtermet, ahol a vizsga lefolyt, abban a meggyőződésben hagytam el, hogy a páciensnek az a betegsége van, amit én mondtam. Majdnem biztos voltam benne, hogy a professor erősen tévedett és nekem, a megbukott jelöltnek volt igazam. Bezárkóztam a szobámban. Egész éjjel jegyzeteimet, az orvosi könyveket forgattam és ez a hitem még jobban megerősödött. Másnap visszatértem a kórházba. A 27. számú ágyban találtam a beteget; arca egészen beesett volt és teljesen le volt soványodva. Arca egészen viaszszárga volt, száját a láz folytán nem tudta becsukni; fogai vacogva verődtek össze; neha kétségbeesetten kapkodott levegő után.

A beteg megie mert és rámosolygott. Még egyszer teljesen kivallattam betegsége felől. Ugyanúgy szakgatva válaszolt, mint előttevaló nap. Még egyszer megvizsgáltam, a tegnapi szimptomák nem változtak, — feltétlenül igazam volt. Szüntelenül kintott a gondolat.

— A másik tévedett.

A másik tévedett és mégis megbuktam. Panaszt emeljek talán? . . . Minek? . . . Hol adnak a jelöltnek igazat tanárával szemben? Másnap, harmadnap megint benéztem a kórházba és mindig jobban megbizonyosodva hagytam el a termet. A betegség lefolyása igazat adott az én diagnózisomnak. A páciensnek meg kell halni. Oly bizonyos voltam ebben, hogy nem egyszer mondtam magamban, hogy ennek az embernek csoda sem mentheti meg az életét, legfeljebb egy-két nappal hosszabbíthatja meg. Tényleg a beteg erői fogytán voltak, élete már csak napok kérdése volt. . . Biztosíthatom önöket uraim, nem vagyok gonoszindulatu. Szüleimet őszintén megsírtam és sohasem fogom őket elfelejteni. . .

hívót nem kaptak, de rokonszenveznek a mozgalommal, kivétel nélkül hivatalosak. Tanácsos, hogy a kongresszuson résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat közöljék a „Jegyzők Lapja” szerkesztőségével Ráckevén.

— **Evangélikusok konventje.** A bányai ág. ev. egyházkerület, melyhez a nagybecskereki egyház is tartozik, tegnap tartotta Temesvárott nagygyűlését Krámer Béla kir. tanácsos főesperes, egyházi és báró Ambrózy Béla világi elnökök közös elnöklése mellett. Reggel 8 órakor istentisztelet volt, amely után báró Ambrózy Béla cs. és kir. kamarás, egyházkerületi felügyelő lelkes szavakban nyitotta meg a gyűlékezést. Ezután Doleschall Lajos kerületi főesperes emelkedett szólásra és meleg szavakban méltatta azon áldásos munkásságot, amelyet báró Ambrózy 35 évi működése alatt, mint főfelügyelő kifejtett és egyzersmind indítványt tett, hogy báró Ambrózy Bélának az egyház körül szerzett érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Ambrózy Béla báró meghatva mondott köszönetet a spontán ovációért és ígéretet tett, hogy miként a multban, ugy ezentul is az egyház érdekét fogja szem előtt tartani működésében. A konvent ezután az ünnepeket fiait Ambrózy Andor bárót választotta meg nagy lelkesedéssel második felügyelővé. Ezután Jeszenszky Nándor, Zvorinyi Emil, Zatkalik Károly kerületi esperesek terjesztették elő jelentéseiket a lefolyt iskolaév eredményéről, melyet kedvezőnek találtak. E szerint nemcsak a tulajdonképeni hitoktatás, hanem annak magyar nyelven való tanítása is örvendetes haladást mutat. Az október 4-én Budapesten tartandó nagygyűlésre a konventet Bohus Károly (Franzfeld), Korén Pál (Törökbece) és Soltész Gyula (Birda) fogják képviselni. Doleschall Lajos társesperes jelentése szerint a szegélyalap 2218 koronával növekedett és jelenleg 81 000 koronányi vagyon felett rendelkezik. A torontali missziókerület központjául Nagyikinda helyett Törökbecezt hozták javaslatba. Több kisebb jelentőségű helyi ügy elintézése után a konvent véget ért. Délben közös ebéd volt a „Hungária”-szálló termében, amelyen számos felköszöntőben ünnepelelték a konvent vezetését.

— **A Temes hajózása.** Matics Mihály pan-csovai városi mérnök, mint lapunknak jelentik, érdekes felolvasást tartott a Temes hajózásáról. Az előadó elmondotta, hogy Pancsova rakodópartot építtetett és a most állami kezelésbe vett teli kikötőt is a város létesítette. E vidék közgazdasági fejlődésének fontos érdeke, hogy a Temes mielőbb, mentől hosszabb vonalon hajózhatóvá tétessék és annak terkelata az elátványosodástól biztosítsák. Az ezzel járó kiadás kitűnő befektetésnek fog bizonyulni, mert adatok igazolják, hogy eddig is nagy mennyiségű gabonát és szénét szállítottak el Pancsováról, még pedig vízen. E mellett sok liszt, faáru, cseréptéglaszállítmány ment ki Pancsováról a Temes folyón. A vizutak fejlesztésével Pancsován nagy gazdasági emelkedést lehet elősegíteni. A nagy létszással fogadott előadásra Faragó miniszeri osztálytanácsos reflektált, ki a hallgatóság tudomására hozta, hogy a Temes szabályozásának tervei már

készek, csak kivételüket akadályozta meg a politikai helyzet, ami által a beruházások folytatása megakadt, de a Temes hajózhatóvá tétele csak rövid idő kérdése.

— **Halálozások.** Alig parentáltuk el Tamás-vecics alezredest, ismét egy jeles öreg katona halálhírére vesszük. Mint ugyanis részvétellel értesültünk, Szerdics György nyugalmazott ezredes ma reggel hirtelen meghalt. Bár már idős ember volt, még ő maga sem sejtette halálát és tegnap teljes egészségben beszélgetett ismerőseivel. Ma reggel nyakfájásról panaszkodott feleségének s alig mondta ezt, hirtelen összeesett s meghalt. A boldogult nemcsak jeles katona, de Nagybecskerek város társas életének is kedvelt és rokonszenves tagja volt. Halála hírére a kaszinóra, melynek választmányi tagja volt, kitűzték a gyászlobogót. Temetése holnap délután lesz a Mercy-utcai gyászházból.

Mint Versegről jelentik, tegnap hosszú nehéz szenvedés után meghalt Stagenschmidt Borcsa, szül. Hammerschmidt ny. tanítónő. A megboldogult Nagybecskereken is működött néhány évig, ahol főlebbvalói és tanítványai egyaránt becsülték. Temetése tegnap délután ment végbe nagyszámú gyászközönség jelenlétében.

— **Szüret.** A forró nyár és a hasonlóképen forró szeptember jóvoltából ugyszólván szeptember elején belekerültünk a szüreti szezonba. Az állandó nagy meleg gyorsan érlelte a szőlőbogyókat s míg augusztusban már izes gyümölcsésé értek, most már hordóba valóvá lettek. Míg máskor szeptember végén és október elején szüretelték, addig az idén szeptember végére mindentűt türesek lesznek a szőlők. Sok helyen már teljesen leszüretelték, a többi helyeken pedig a jövő héten szedik le a szőlőt. Az eddigi mértékelés szerint az idei szüret nálunk a legjobbak közé tartozik s elmondhatjuk a szomorú furesságot, hogyha nem is lesz kenyerünk — lesz borunk. Az igaz, hogy ez nagyon keveseknek szerez jó kedvet.

— **A nagyszentmiklósi Omke gyűlése.** Az Omke nagyszentmiklósi kerülete legutóbb tartotta meg az évi közgyűlést Wiener Nathan helyettes elnök elnöklése mellett. Előnk megindító szavakkal jelentette be Popper Jakab elnök halálát, mely szomorú esemény megfosztotta a megzsenge egyület legértékesebb tagjától. A közgyűlés mély részvének jegyzőkönyvileg adott kifejezést. Továbbá a közgyűlés tudomásul vette Pólya Endre titkári állásáról való lemondását és a kerület megalakulása körül szerzett érdemeiért köszönetet szavazott neki. A választmányi jelentés felolvasásánál a gazdasági intézkedéseket, melyeket az anyaintézet az év folyamán a közgazdasági téren keresztül vezetett és amelyek áldásosan hatottak az összes foglalkozási ágakra. A jelentés tudomásul vétele után a választásokra tért át a közgyűlés. Elnöknek Pop-

per Alfréd, titkárnak Weisz Miksa közfelkiáltással egyhangulag választották meg; választmányi tagok lettek Pólya Endre és Petitján János.

— **A pancsovai kiállítás.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani kiállítást még mindig nagy tömegben látogatja a közönség, minek folytán az igazgatóság a kiállítás meghosszabbítását tervezi. Ma Szófia és környékéről körülbelül négyszáz előkelő bolgár nézte meg a kiállítást.

— **Tűzek Törökkanizsán.** Mint Törökkanizsáról írják, ott a napokban egyszerre két nagyobb tűz is volt. Az egyik tűz Milovanovics ottani kereskedő udvarán keletkezett s csakhamar tíz kocsi száraz rőzse égett magas lánggal. Növelte a veszedelmet, hogy közvetlen közelben a kereskedő alacsony fatetejű raktára telve olajjal és petróleummal. Más oldalról pedig néhány ol tűzifa égett. Igazán csak a tűzoltók személyes bátorságának köszönhető, hogy a tűzből nagyobb veszedelem nem támadt. Ezek ugyanis a fullasztó füst dacára oly erővel láttak a tűzoltáshoz, hogy sikerült a lángokban égő rőzse nagy részét is megmenteni. A tűzúrmára a fél falu futott össze, amely a gyorsan lokalizált tűz után megkönnyebbülve távozott.

Ugyanakkor Törökkanizsa Budzák nevű részében is tűz ütött ki Bakality Mátyás tanyáján, ahol a tűznek egy gőzcséplőgép, 29 öl pelyva, 14 öl szalma és nagy mennyiségű széna esett áldozatul. Az elégett jószágok biztosítva voltak.

— **Halálos kocsisz.** A napokban Popov Ráda aracsi jómódú földmivelő ittas fővel Törökbecséről Aracsra igyekezett kocsin. Az aracsi sorompónál a szilaj lovak valamitől meijedtek s vad futásnak eredtek. — egyik kanyarulatnál pedig felborították a kocsi. Popov, ki nem bírta fekézni lovait, oly szerencsétlenül bukott ki a kocsiából, hogy nyakát szög s nyomban meghalt.

Színház és Irodalom.

* **Az őszi színi évad.** Az őszi színi évadot tudvalevőleg szeptember 30-ikán kezdi meg Polgár Károly, a delvidéki színikerület igazgatója. Polgár társulata fölrüssített, kitűnő erőkből áll s amerre járt, mindenütt a legnagyobb tetszés mellett tartotta előadásait. A bérletgyűjtés, melyet a magyar színművészet kulturális fontosságára való tekintettel Oszti Béla nagybecskereki ált. elemi iskolai tanító vállalt magára, már eddig is a legszébb eredményre jár s remélhető, hogy Nagybecskerek város közönsége nemcsak erkölcsi elismerést, de hathatós anyagi támogatást is nyújt a magyar színésznek.

* **Az Amatőr kiállítási albuma.** Diszes, műmellékletben és szébbnél-szébb művészi felvételekben gazdag albumot adott ki „Az Amatőr” a most megvált nemzetközi kiállítás alkalmából. E szép füzet művészi reprodukciói által a kiállított képek legkiválóbbjait mutatja be olvasóink. Műlapjai és mellékleteinek mind egyike egy-egy

De mondhatom, ezuttal vad örömmel lestem mindent, ami a beteg állapotának rosszabbodását mutatta és állatias gyönyörűséggel vártam a haláltusa kezdetét. Miért? . . . Tulajdonképpen ezt meg sem tudom mondani. Nem azért, hogy esetleg vizsgám elfogadását követeljem — az élni ugysem volt appellátia . . . nem; egem valami borzalmas, undok kíváncsiság sarkait, hogy a végére járjak ennek a különös betegségi esotnek. Csak gyermek, gonosztevő, vagy tudós lehet ilyen kegyetlenül kíváncsi; bennem pedig mindháromból volt valami.

A beteg már két napja csak hörögni tudott, lélekezni is alig tudott és kezével nehézkesen minduntalan állag huzta fel a takarót. A parasztokezt mondják, hogy ez a halál jele. Papot is hívtak hozzá, aki felelta az utolsó kenetet. Mindenki azt mondta, hogy már csak néhány óráig húzhatja. Diada maskodtam.

Hanem az én emberem csak nem akart meghalni. Egy reggel, mikor bementem a kórházba, szokás szerint megkérdeztem az ápolónőt:

— Nos, hogy van a 27. szám?

Az ápolónő örömmel válaszolta:

— Ugy látszik, javul.

Vállal vontam és bementem a szobába. A páciens tényleg könnyebben lélekezett, tekintete is tisztább volt, sőt mosolygott is. Legelső ízben keteikédtem.

Hát mégis a másoknak lett volna igaza? . . . Nem, lehetetlen! És mégis a javulás a legközelebbi napokban rohamosan haladt előre. A láz csillapodott, a beteg étvágya visszatért. A csoda megtörtént, valóságos feltámadásra kellett számítani . . . Rajtam irozatos harag, gyűlölség vett erőt. Világosan láttam, hogy betegem állapota javul, de én valósággal harcoltam a látható tények ellen . . . Neki meg kell halni, ő nem maradhat élve. Időnként szédülést éreztem, for-

gott körülöttem a világ. Szobámban mindenfelől anáronnak és a betegnek arca vigyorgott felém, gunyolva, kivelve tehetetlenségemet . . . Négy vagy öt nap múlva, mikor megint bementem a kórházba, az ápolónő jelentette:

— A 27-es számot éppen most gyógyultan elbocsátották.

Azt hittem, rögtön végig kell vágódnom a padlón . . . Aztán eltávozott, anélkül, hogy tudtam volna hova. Cél nélkül kóboroltam a városban . . . Egyszerre előttem állt az én betegem. Le volt soványodva, a ruha lógott rajta, nehézkesen járt, de — élt. Megemelte kalapját és megszólított:

— Nehéz időt kellett kiálmom, uram, — mondotta. — De sohasem fogom elfelejteni, milyen odadással ápolt ön engem az utolsó hetekben.

Meg kellett erőltetnem magamat, hogy ne vegye észre szememben a bosszúvágy felcsillanását.

Ez a halottaiból feltámadott ember megoldatlan rejtély, élő talány volt előttem, amely elrabolta minden nyugalmaimat. Egy hét óta már alig ettem. Csak felizgatott idegeim működtek bennem. Nem tudtam már, hogy mit cselelsek.

Megszólítottam emberemet:

— Mondja, kedves barátom, nem volna kedve velem meginni egy pohár bort?

Ő velem jött, de nem engedte meg, hogy én fizsek. Különbösen sem tehettem volna, mert már egy sou sem volt a zsebemben.

— Jöjjön el hozzám, — mondtam azután neki, — még egyszer megvizsgálom, hogy teljesen egészséges-e? Beleegyeznek?

— Hogyne . . . természetesen.

Alighogy ez az ember betette lábát a szobámba, rettenetes gondolat lett urrá rajtam. Benne alig néhány centiméternyire bőr, hus, csont,

izom alatt, a tüdőben volt annak a titoknak a kulcsa, amelyet kerestem. Meg akartam tudni, meg akartam ismerni mindent töviről-hegyre.

Mialatt fületem melébe szorítottam, hallottam szívem dobogását, rövid, szakgatott lélekzést és fent a vállak között valami hosszú sívító hangot, aminőt az ember akkor hall, ha tengeri kagylókba fúj bele. Behunytam szememet, de láttam magam előtt, amit fületemmel észrevettem . . . a szürkés-kék beteg tüdő, amely szívesszerűen át van lyuktatva és itt-ott fehér pontok vannak rajta. Megfogamozt bennem a rettenetes elhatározás. Bebizonyítom, hogy nákem igazam van, még ha amannak életébe kerül is és ha magamat romlásba döntöm is miatta.

Az ajtó be volt zárva. Mnta hátán akartam volna a lélekzetvételt hallgatni, emberem mögé álltam és az asztalról egy éles műtőkést felkapva, egyetlen hatalmas kanyarítással elmet-szöttem a nyakát.

Az ember egy szó nélkül végigzuhant a padlón.

Azután lázasan munkához láttam és boncolni kezdtem . . . És, uraim, igazam volt, a diagnózis helyes volt. Ez az ember tüdőbajos volt, de hogy minő csoda folytán maradt életben, nem tudom megmagyarázni . . . Tulajdonképpen ehhez nem is volt közöm . . . a vizsgán csak a diagnózist kérdezték tőlem és abban, ismétltem, igazam volt! . . . Egy héten át dolgoztam, a taset egészen szétdaraboltam és mindig csak azt láttam, hogy én nem tévedtem. A testrészeket ma egy kosárba pakoltam és egy hordárral ideküldtem. A hordár itt várakozik az ajtó előtt . . . Csak a tüdő hiányzik, azt megtartottam magamnak . . . Ami az áldozatomat illeti, ő az eltűnt Gaspard, akit nyolc nap óta hiába keresnek . . . Ez, uraim, az ő története, de egyuttal az enyém is!

Level Maurice.

értékes kép, mely keretbe helyezve díszére válik bármely szalonnak. Ugy a kiállításnak részletes ismertetése, mint bírálata, továbbá a lap szerkesztőjének, dr. Kohlmán Arturnak ez alkalomból írt művészettörténeti fejtegetése, Georg Fuchs, híres német esztétikusnak „Festészet, fényképezés és kultúra” c. magas nivón álló fejtegetései, Timár Ödönnek, Kolozs megye levéltárosának az arcképfelvételekről, Raabe Gusztáv Adolfnak „A fényképezés fiziológiája” c. cikke, végül sok más érdekes és tanulságos szakkikk és a bő rovatok minden amatőrnek, műbarátnak, de a nagyközönségnek is élvezetes olvasmányul szolgálnak. Melléklete is van ez albumnak, mely most van sajtó alatt és a nemzetközi kiállításban kitűnő vezetőül szolgál. Főleg pedig röviden megismerteti az egyes fényképezési eljárásokkal a nagyközönséget. E melléklet külön is elarusítás alá kerül a kiállítás tartama alatt, az Iparművészeti Múzeum előtt. Felhívjuk reá a nagyközönség figyelmét. „Az Amatőr” kiállítási albumát a lap előfizetői ingyen kapják. Megrendelhető „Az Amatőr” kiadóhivatalában. Ára 60 fillér.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A kormány vád alá helyezése.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szövetségi ellenzék vezérlő-bizottsága elfogadta a kormány vád alá helyezéséről szóló indítványt. Az indítvány kéri a Házat az elfogadásra s névszerint felsorolja a minisztereket. Az indítvány a horvát miniszter vád alá helyezését is kéri. Javasolja az indítvány, hogy a vád alá helyezés után a Ház nevezzen ki három biztost, akik átadják a kormányt a törvényszabóknak.

A függetlenségi párt ma ülést tartott, amelyen ratifikálta a vezérlő-bizottság határozatait s elfogadta a vádindítványt.

Az általános választói jog.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vázsonyi Vilmos indítványt terjeszt a képviselőház elé, hogy küldjön ki egy harminc tagú bizottságot, mely az általános választói jog ügyét tanulmányozza.

Az általános választói jogról Kossuth is nyilatkozott ma s azt mondotta, hogy a király ezt vétőjával a nemzetnek sohasem tilthatja meg.

Kristóffy mandátuma.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Temesbogságból sürgönyzik, a mai választáson egyhangúlag Kristóffy József belügyminisztert választották képviselővé.

A békekötés után.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Tokióból sürgönyzik, Japánban még a rend nincs teljesen helyre állítva. Yokohamában tegnap felgyújtották a rendőrség laktanyáját. Az így támadt tüzben 36 ember megsebesült.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések megcáfolják azt a hírt, hogy az oroszok megszüntették volna a fegyverszünetet. Az orosz csapatok a béke tárgyalások óta egyáltalán nem léptek föl támadólag.

A forrongó Oroszország.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Batumból sürgönyzik, a muzulmánok ekéseredett harcát folytatnak a vidéken a keresztények ellen.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tiflisből jelentik: Egy munkástömeg behatolt a városház tanácskozótermébe. A teremben nem tartottak akkor ülést. Utasították a rendőrséget, hogy állítsa helyre a rendet. A tömeg a rendőrséget visszaszorította, mire egy szotnya kozákokat küldtek ki. A tömegből erre több ember rálőtt a kozákokra és az udvarról, valamint az utcáról is több lövés dördült el a városháza ablakai irányában. Egy zavargó

csoport áttörte a szomszéd ház falát és onnan tüzelt a kozákokra, miközben egy kozák és egy rendőrtiszt súlyosan megsérült. Erre a kozákok viszonzták a tüzelést. Egy negyedórán belül 27 halott és 75 súlyosan seb sült hevert az összeütközés színhelyén.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Varsóból sürgönyzik, ott ma a rendőrség egy nagyszabású titkos fegyverraktárt fedezett föl. A raktárban mintegy százezer puska s nagymennyiségű töltény volt. Számos embert letartóztattak.

A Zeysig-ügy.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblatt azt jelenti, hogy a Zeysig-féle röpirat dolgában a berlini magyar osztrák nagykövet közbenjárására a német hatóságok is nyomoznak. Baneth Sándor megjelent a Berliner Tageblatt szerkesztőségében és kijelentette, hogy neki ez ügyben semmiféle része nem volt.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Zeysig-ügyben vizsgálatot vezető rendőrkapitány nem megy Berlinbe a további nyomozásra, miután a kapitánynak ez a terve előzőleg kiderült.

Összeesküvés a bolgár fejedelem ellen.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a Vecsera Posta című lap azt írta két idérkezett forradalmárról, Korjikovics és Tacharovicról, hogy azért jöttek Szófiába, hogy összeesküvést szervezzenek Ferdinánd bolgár fejedelem ellen. A két meggyanúsított ember levelet írt a lap főszerkesztőjének, felszólítva őt, hogy vonja vissza állítását. Ha ezt nem tenné, akkor tekintse a levelet kézbesítő két embert párba segédeknek.

A konstantinápolyi bombamerénylet.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Egy itteni külföldi lap leírását adta a legutóbbi konstantinápolyi bombamerénylet okainak. Azt állította, hogy a török rendőrség volt szerzője a merényletnek, avégből, hogy a gyanul az örményekre hárihassa és bajba keverje őket. Ezzel szemben a bécsi török nagykövetség ma kijelenti, hogy ez a híresztelés alaptalan koholmány. Egy másik lap azt írta, hogy a török kormány szítja a Kaukázusban kiütött forrongást. Ez is valótlanság.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1905. szeptember 14.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 Alapár		Kilós	100 Rongt. Ár	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	75	—	—	80	16.20	16.60
Pestvidéki új	75	15.60	15.95	80	16.10	16.45
Bánsági új	75	—	—	80	—	—
Bácskai új	75	15.90	16.15	80	—	—
Rozs elsőrendű					12.65	12.80
„ másodrendű					12.40	12.60
Árpa takarmány					12.40	12.75
„ égetni való					12.25	12.35
„ sörfőzésre való					—	—
Zab					12.50	13.10
Tengeri búza					16.80	17.05
bánsági					—	—
kaposztai					—	—
bánsági					—	—
Körte					6	6

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 14. (A nagybecskerek: Lloyd-társulat tav.) A mai üzsdén az árak változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.74—
Buza (áprilisra)	16.44—
Tengeri (májusra)	13.10—
Zab (októberre)	11.96—
Rozs (októberre)	12.78—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905 május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Mődosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovara: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 45 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Mődosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

5753. tkvi szám. 1905.

792—1.1

Árverési hirdetmény s feltételek.

A perlaszi kir. bíróság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Braun Mór és Jakab németécskai kereskedő-cég javára 108 kor. tőke, ennek 1903. évi május hó 6-tól járó 6% kamatai, 182 kor. 09 fillér eddig már megállapított, 17 kor. 70 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. § a alapján és 146. § a értelmében kiskoru Vukov Áca orlováti lakos ellen, az ezen kir. bíróság területén Orlovát község határában fekvő, és az orlováti 570, folyt. 1781. számú tkvben foglalt:

1. 38. sz. ház és 400 □-öl házhelyre egészben 448 korona.
2. I. d. 59. hrsz. I. hold 800 □-öl szántónak a kisk. Vukov Áca nevében álló fele részére 295 korona.
3. II. d. 59. hrsz. I. hold 800 □-öl szántónak ugyanazon fele részére 295 korona becsárban az árverést eirendeli, valamint a megállapított feltételeket ezenel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Orlovát község-házában 1905. évi október hó 5. napjának d. e. 9 órajakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban, mint Orlovát községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.
4. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon időtől számítandó 30 nap alatt, a harmadikat szintén azon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt az antalfalvai kir. adóhivatalnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kelt Perlaszon, 1905. évi július hó 21-én, a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
 kir. járásbíró.

